

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Štev. 31.

V Ljubljani, torek dne 21. avgusta 1917.

Leto I.

JURAJ DEMETROVIČ:

Kriza ruske revolucije.

(Iz hrvaškega tednika „Njiva“).

Dokler bodo ljudje ljudje, bo Cromvell ali Napoleon naravni konec vsakega sankilotizma — pravi Carlyle v svoji študiji o Cromvellu in Napoleonu. Te besede nam kličejo v spomin sedanjih dogodki v Rusiji: Upor boljševikov je končal z diktaturo Kerenjskega.

Ne more se sicer še reči, da je Kerenski formalno prevzel vlogo Cromwella v angleški ali Napoleona v francoski revoluciji. Stvarno da. Ali vendar je mogoče, da odstopi Kerenski svoje mesto drugemu, mogoče je, da deli takoimenovano revolucionarno diktaturo, katero mu je prinesla logična posledica revolucije, z drugimi in tako reši dosedanji potek revolucije. Ali pa pride končno oni, ki izpremeni diktaturo v monarhijo z velikim knezom Mihajlom Aleksandrovičem na čelu? Vse to so možnosti, izhajajoče iz razmer, ki vladajo sedaj v Rusiji.

Ruska revolucija je dokaz, kako se vse revolucije razvijajo po enakem zakonu. Začetek z razmerno skromnimi cilji, potem višek radikalizma, naposled obnovev starega stanja, ki pa se vendar kmalu umakne oživotvorenju onega, kar je bilo izhodišče revolucije. Tako doseže revolucija vendar svoj prvotni cilj in pomenja napredek v primeri s prejšnjim stanjem. Tako sta se razvijali angleška in francoska revolucija, a sedaj je na enakem potu tudi ruska. Naj bo trenutna usoda ruske revolucije taka ali taka, gotovo je, da zmaga v Rusiji demokratična ideja. A s tem tudi v Evropi. V tem zmislu je ruska revolucija ravno tako revolucija evropskega sloga, kakor angleška in francoska, da se poslužim označbe Karla Marxa v „Neue Rheinische Zeitung“ z dne 15. decembra 1848.

Vsaka revolucija razmahne vse moralne moči naroda. Poleg tega dohajajo na svetovno pozorišče demokratični, politično neizšolani elementi. Prvi uspeh jih omami. Revolucionarna ideologija dobiva nepričakovan razmah. Vse se prekaša v radikalizmu. Najidealnejši načrti se dozdevajo kot realna možnost, kot dosegljiv cilj. Maximalni programi postajajo minimalne zahteve. Treba je na primer primerjati utopistične teorije angleških Levellerjev in francoskih Hébertistov in Babevistov s sedanostjo in človek misli, da čuje ruske maksimaliste. Vse se torej ponavlja. Samo imena se menjajo. Sankilotizem dobiva ime leninizem. Z eno besedo: Človek je s svojo ideologijo stoletja ostal enak, a vendar se človeštvo pomika tako počasi naprej!

Ruska revolucija je v svojem bivstvu enaka angleški in francoski. Ona je v prvi vrsti revolucija buržvaznega razreda, to se pravi revolucija, v kateri je — pa naj pride kar hoče — zmagala buržvazija kot nositeljica novega družabnega reda. Razumljivo je, da je socialni, pravzaprav socialistični moment v njej bolj poudarjen nego v prejšnjih revolucijah, ker je danes proletarijat kot razred močnejši kakor prej. Vendar je to meščanska revolucija. Njena zmaga je

zmaga zgodovinskega poslanstva buržvazjskega razreda. Med tem je ruska buržvazija začasno prepustila vodstvo socialističnemu proletariatu in ideološki radikalizem je že mislil, da udarja ura za oživotvorenje socialističnih idealov. Zmotil se je. Prišlo je drugače. Niti priroda, niti socialni razvoj ne poznata skokov in tako je socialni in socialistični radikalizem boljševikov končal, ravno tako kakor radikalizem ideoloških manjšin v angleški in francoski revoluciji, v brezuspešni vstaji. — Ponovila se je v manjšem obsegu pariška komuna. V manjšem obsegu zato, ker se realni manjševiki, stoječi pod vplivom očeta ruskega marksizma, Plehanova, niso dali navdušiti po utopijskem maksimalizmu.

Kerenski je postal sedaj diktator z realno politično nalogo, da povrne državi red ter organizira narodno obrambo. A ta naloga ga napeljuje, da se spravi z buržvazijo. To se pravi: Potrebna je koncentracija demokratičnih sil. Tako Kerenski kakor socialisti morajo sedaj uspostaviti prvenstveni vpliv buržvazije, če hočejo rešiti revolucijo. Sanje o socialistični ruski republiki v sedanjem trenutku — spadajo v preteklost. Realnost zahteva svoje. Realnost poglavlja jez med marksističnimi socialisti, ki v interesu revolucije morajo podpirati revolucionarno vladu, in med maksimalisti, ki končujejo v anarhiji. Ponavlja se spopad Marxa z Bakuninom.

Diktator Kerenski in socialistični člani njegove vlade se bodo vedno bolj oddaljevali od ideoloških sanjarij, tem bolj, ker bodo realnopolitične naloge zahtevale od njih, da računajo z realnostjo. Že sedaj se dogajajo atentati na Kerenskega, ravno tako kakor so se dogajali na Cromwella in Napoleona. Razočarani ideologi iščejo sedaj vzrok za neuspeh svojih maksimalističnih teženj v osebah, namesto v dogodkih, v obstoječih razmerah. Ali to naravno oddaljevanje od radikalne ideologije pa vendar ne pomenja, da bi socialisti nehali biti socialisti. Nikakor. Razmere v Rusiji se razvijajo v oni smeri, v koji so se razvile v vojnem času tudi v drugih državah. Socialisti postanejo takoimenovani socialni patriotje, kakor so jih nazivali radikalci zimmerwaldske internacionale. Vodili bodo politiko, katero vodijo socialistične večine v vojujočih se državah, sodelovali bodo v vladi, podpirali bodo solidarno narodno obrambo v skupnem sodelovanju z buržvazijo. To bo odgovarjalo sodobnim razmeram, razmerju današnjih družabnih sil in stopnji socializacije v obstoječem družabnem redu. Z drugimi besedami: Rusija postane država enaka drugim evropskim državam, a ne postane vzor socialne republike.

Socialna republika, to je socialistična država je namreč nemogoča kot izjema. Bila bi le nov neposrečen poizkus socialistične oaze v svetu kapitalizma. Rusija je dokazala to jasno kot beli dan in zato je prešla diktatura delavskega in vojaškega sovjeta na revolucionarno vladu. Doba buržvazije še ni končana. Buržvazija ima še le izvršiti svojo zgodovinsko družabno nalogo. Njen režim naj še le pripravi pot socializmu in socialni revoluciji, ki dokonča družabno izpremembo. A pozitivno sodelovanje so-

cialistov v državi bo pri tem najboljši pripomoček.

Vendar je še druga možnost v Rusiji. V nadaljnjem poteku ruske revolucije bi moglo priti tudi do preloma med socialističnimi in meščanskimi elementi, posebno z ozirom na imperialistične težnje buržvazije. Po porazu boljševikov je sicer težko na to verovati. Nevarnost je menda že minila, ko je bil zlomljen maksimalizem boljševikov s kooperacijo buržvazije in marksističnih socialistov v usodnem času krize ruske revolucije. Če pa pride vendar do preloma, potem zamenja sedanjo diktaturo revolucionarne vlade obnovev starega režima. To pa le za malo časa.

(Konec prih.)

O naših narodnih problemih.

X.

Novodobno gospodarstvo je ugonobilo srednji stan in je ustvarilo novega. Stari srednji stan je bil mnogo bolj neodvisen kot je novi, zakaj bil je faktučni in pravni lastnik proizvodnih sredstev. Novi srednji stan pa živi od svojega dela kot živi mezdni delavec. To je bistvena razlika med srednjim stanom predkapitalistične in srednjim stanom kapitalistične dobe. Novi srednji stan se loči od meznega delavca le v toliko, da ima večji zaslužek ali večjo plačo. Mali trgovec več zasluži kot mezdni delavec. Tehniki, juristi, zdravniki, profesorji in učitelji, vsakovrstni upravni uradniki itd. ravnotako služijo za plačo kot strojni ali poljedelski delavec; razlika je le v plači. Vsi ti stanovi žive od svojega duševnega dela.

Naraščajoča industrializacija množi in utrjuje osrednji stan. Kjer je trgovina razvita, je treba več šol, torej tudi več profesorjev in učiteljev; več juristov in več zdravnikov. Z njimi prihajajo vsakovrstni trgovci. Kjer se ustanovi velika tovarna, je treba več upravnih in tehničnih uradnikov. Skratka: Vzoredno z industrijo narašča nov srednji stan. Vanj se steka vse; otroci propadlih kapitalistov ravnotako kot otroci poljedelcev in delavcev. V prvi vrsti pa polni pri nas srednji stan kmet, katerega človeška nadprodukcija nima ne dela in ne jela na premajhni domačiji. Ti srednji stanovi so narodno najbolj zavedni, ker jim narodno zatiranje jemlje vsakdanji kruh. Oni so bili tisti, ki jih je narodno sovraštvo preganjalo in uničevalo. Zakaj tujec je sedal na njihova mesta, proglasil je njihova službena mesta za svojo „narodno posest“ — termin, ki je umljiv samo za nas. S tem so korumpirali naš srednji stan, ki ima največ talentov v svojih vrstah. Vzgjajali so renegate, narodne poturice, ki so bili — ljubemu vsakdanjemu kruhku na ljubo — glavna netilna nit narodnega sovraštva. Tako korumpirani srednji stanovi so potujčili slovenska mesta in trge in bili največja ovira našemu kulturnemu in socialnemu razvoju. Za ljudske potrebe in njegova stremjenja niso imeli, in niso niti hoteli imeti, ne srca, ne razumevanja. Kulturno, socialno in poli-

Izhaja razen ponedeljka vsak dan dopoldne.

Uredništvo in upravištvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6,
1. nadstropje, Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 30.—, za pol leta K 15.—, za četrt leta K 7.50, za mesec K 2.50. Za Nemčijo celo leto K 33.60, za ostalo tujino in Ameriko K 42.—. Posamezne številke po 10 vinarjev.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Reklamacije za list so poštne proste.

Inserati: Enostopna petlet vrstica 30 vin.; pogojem prostor 50 vin.; razglasi in poslano vrstica po 60 vin.; večkratni objavi po dogovoru primeren popust.

tično so bili nazadnjaki. To zastrupljeno vzdušje je izrodek narodne neenakopravnosti. Samo narodna krivičnost je mogla roditi to nezno ozračje, ki je zameglilo ljudstvu jasen pogled, ki je razdvajalo slovensko inteligenco, ki je duševno in gmočno ubijalo naše talente in nam jemalo močatost. Zato je bila med slovenskimi srednjimi stanovi solidarnost cvetka, ki nikoli ni mogla prav vzbrsteti. Možnost napredovanja v službi, na stroške svojih tovarišev, je ubijala solidarno zavest med vedno večjimi četami uradnikov, tehnikov, profesorjev itd. ki se ne čutijo vedno kot izkoriščanci in navadno posmehljivo gledajo na socialno obrambni boj delavca in kmeta. Ti stanovi bolj občutijo narodni kot pa socialni pritisk. Narodni pritisk je namreč rodil dva ekstrema: narodne renegate — ljudi, ki jim je materialna korist nad vse — in pa takozvane „narodne mučenike“ — ljudi gorkega čuvstva.

Gospodarsko so srednji stanovi izkoriščani posebno kot konsumenti.

Poleg meznega delavstva narašča nova plast srednjih stanov, ki ima po bivstvu svojega socialnega položaja prav tako interese na narodni in socialni obrambi in pravičnosti kot delavski stan. Zakaj tudi na duri teh srednjih stanov trka pomanjkanje, ki pa se rado sramežljivo prikriva. Tudi srednji stanovi, ki niso lastniki proizvodnih sredstev, so prisiljeni, da služijo posameznikom ali družbam ali pa državi za nezadostne plače.

Politični pregled.

— **Bodoči kabinet Seidler.** Od informirane politične osebnosti je dobila „Politische Rundschau“ naslednje poročilo: V zadnjih dneh so krožile v političnih krogih različne verzije glede preuredbe ministrstva. Gotovo je le, da bo dr. pl. Seidler na čelu bodoče vlade; glede sestave novega kabineta pa se ne more še nič pozitivnega reči, ker pogajanja še niso končana. Gotovo je tudi, da pride odločitev glede nove Seidlerjeve vlade v najkrajšem času.

— **Izpremembe v ogrskem ministru.** Ogrski uradni list razglasa cesarjevo pismo glede izprememb v ogrskem ministru. Minister za Hrvatsko, grof Zichy, justični minister dr. Vazsonyi in minister a latere grof Bathyanji so odstopili. Ministrom za Hrvatsko ter ob enem ministrom brez portfelja je imenovan dosedanji namestnik deželnega šefa za Bosno in Hercegovino dr. Karl Unkelhäusser, justičnim ministrom državni tajnik Karl Grecksak, ministrom a letere grof Aleksander Zichy, za ministre brez portfelja pa grof Teodor Bathyanji, dr. Vazsonyi in poslanec Földes.

— **Amnestija za Bosno.** Iz Sarajeva uradno poročajo: S posebnim aktom cesarske milosti se je 43 osebam, ki so bile obsojene zaradi veleizdaje, izpregledal ostane zaporne kazne.

— **Rešitev poljskega vprašanja.** Glavni predmet posvetovanj vnanjega ministra grofa Czernina z nemškimi državnimi kanclerjem dr. Michaelisom je bila rešitev poljskega vprašanja. Uprava poljskega ozemlja se baje izroči v roke samostojne poljske vlade pri čemer pa ostanejo dosedanji upravni okraji. Celotno, po Avstro-ogrski in Nemčiji okupirano ozemlje, naj se enotno upravlja. Vojaška okupacija pa ostane neizpremenjena.

— **Avtonomija Litavske.** Delavski in vojaški sovjet v Rigi je sklenil, naj se ustvari iz nerazdeljene Litavske, to je iz Kurlandije in Sundlanda ter iz litavskih delov Livlandske, politično avtonomno ozemlje. Uvede naj se splošna, enaka in tajna volilna pravica za litavsko narodno sobranje.

— **O položaju na Finskem.** Petrogradska brzojavna agencija poroča: Na seji

članov provizorične vlade je generalni guverner Finske, Stahovič, poročal obširno o položaju na Finskem, ki da je resen, čeravno so generalno stavko še preprečili. Provizorična vlada je Stahoviča pooblastila, naj ne dopusti, da bi Finska prezirala interese Rusije ter avtoriteto in pravice začasne vlade. Stahoviču se je naročilo, naj vsako sejo finskega deželnega zbora, če treba tudi z orožjem prepreči.

— **Avtonomija Ukrajine.** Iz Petrograda poročajo: Provizorična vlada je odobrila statut generalnega tajništva Ukrajine za dobo do sestanka konstituante, ki naj potem reši celo vprašanje ukrajinske samovlade, te najvišje administrativne organizacije Maloruske. Člane glavnega sekretariata imenuje začasna vlada po predlogu glavnega sovjeta Ukrajine. Sekretariat bo upravljal province Kiev, Volhinija, Podolija, Poltava in Černigov.

— **Rusija in Japonska.** Ruski sotrudnik bernskega „Bunda“ sporoča po vesteh iz Tokia: Japonski minister vnanjih zadev je obvestil vodje parlamentarnih strank, da so poročila, glasom katerih namerava Japonska poslati japonske čete v Rusijo, popolnoma izmišljene.

— **Thomas za konferenco v Stockholmu.** Stockholmski poročevalec lista „Allgemeen Handelsblad“ izve, da francoski municijski minister Thomas odstopi, če francoska vlada vztraja pri svojem sklepu, da ne izda francoskim delegatom potnih listov za konferenco v Stockholmu.

— **Pašić v Parizu.** Srbski ministrski predsednik predsednik je odpotoval iz Londona v Pariz.

— **Papeževo posredovanje za mir.** Papeževo mirovna nota zbuja v centralnih in ententnih državah precej pozornosti. Listi ententnih držav skoraj brez izjeme vsi odločno zavračajo papeževe mirovne pogoje, a tudi listi v rajhu ne pričakujejo pozitivnih uspehov od papeževega koraka. V poučenih klerikalnih krogih zatrjujejo, da je sestavil papež svojo noto šele tedaj, ko je izvedel mnenje vojskujočih se držav. „Secolo“ razpravlja o predzgodovini papeževe note in jo spravlja v zvezo s številnimi razgovori papeževega nuncija v Monakovem, monsijnora Pacellija, z odličnimi političnimi osebami iz Nemčije, tudi z novim kanclerjem. Preden je razposlal vatican noto, je preiskal kardinalni državni tajnik z veliko spretnostjo teren. Vsebinsko note je natančno proučila komisija kardinalov. V vaticanskih krogih so zelo optimistični glede učinkovanja note na vlade. „Corriere della Sera“ piše, da odgovore ententne države na papeževo noto v tem zmislu, da ni v papeževih predlogih nobene podlage za pričetek pogajanj. Berlinski „Vorwärts“ pravi, da se najde preko Rima pot v Stockholmu. Francoski listi zavračajo papeževo posredovanje tudi za to, ker ne omenja rešitve alžaško lorenškega vprašanja z nobeno besedo. Od ameriških listov, ki so edini v tem, da izhaja nagib za noto od Avstrije in Nemčije, navajamo izvajanja „New-York Times“, ki pišejo: Brezdvomno izvira ta predlog za mir od nemških zaveznikov. Ni preveč rečeno, če zagotavljamo, da je Avstrija izčrpana in da je apelirala na Vatikan, seveda po prejšnjem dovoljenju iz Nemčije. Nemci in Avstriji morajo najprej uvideti, da je nemški mir nemogoč. Mir, ki pušča Nemčiji sredstva, da pričinja nove vojne, je nemogoč.

— **Francozi o ofenzivi na Flanderskem.** Vse francosko časopisje razpravlja o ofenzivi na Flanderskem ter izjavlja, da je francosko-angleška armada svoje cilje v polni meri dosegla.

Delavsko gibanje v Trstu.

Kakor povsod tako so postale tudi pri nas življenjske razmere delavstva nezno.

Življenjske potrebščine so dosegle neverjetno visoke cene; na drugi strani plačujejo podjetniki delavcem manj ko mogoče in so izvrševali svojo več ali manj odkritosrčno patrijotično dolžnost s tem, da so v teh treh letih absolutizma in terorizma, delavce neusmiljeno odirali.

Takoj, ko je zasijal žarek nekoliko večje svobode, se je pričelo med delavstvom nekoliko več gibanja za izboljšanje svojih nezno razmer.

Eni med prvimi so bili pekovski delavci, ki so zahtevali, da jim podjetniki in aprovizacijska komisija dovolijo nekaj več plače in nekaj živil. Ko so čakali nekaj tednov, so dobili pekovski delavci kot draginjsko doklado 1 krono na dan in dvojno porcijo živil, katero dobe na izkaznico za živila.

Ni veliko, kar so dosegli, lahko bi dosegli več, ako bi organizacija bila tako močna, kakor je bila pred vojno.

Kovinarji v tehničnem zavodu so zahtevali draginjsko doklado in so po dolgih pogajanjih dosegli sledeče:

Tisti, ki imajo od 10 do 20 vin. urne plače dobe K 7-98 na teden draginjske doklade; od 21 do 30 vin. K 9-36; od 31 do 40 vin. K 10-74; od 41 do 50 vin. K 12-18; od 51 do 60 vin. urne plače dobe K 10-74 na teden draginjske doklade.

Ta draginjska doklada se plača tudi za nazaj do 4. julija t. l.

Sedaj zahtevajo draginjsko doklado tudi stavbinski delavci. Kdaj in koliko dobe, bomo poročali.

Dnevne beležke.

— **Deželno strankino zastopstvo** ima v četrtek zvečer ob 8. sejo v prostorih upravnštva „Napreja“.

— **Beda med užitniskimi pazniki.** Deželni odbor kranjski je že pred tedni dovolil 6000 K kot draginjsko podporo užitniskim paznikom. Čeprav je beda med pazniki velika — zaslužijo večinoma od 80 do 100 K na mesec, le malo jih je, ki imajo nekaj nad 100 K mesečne plače — vendar se deželni kristjani še niso zgenili, da bi razdelili med paznike tisto malenkostno draginjsko podporo. In ravno sedaj bi potrebovali pazniki to podporo, da si nakupijo nekaj živil, ker se jih sedaj še dobi, čeprav zelo težko. Vsak zamujen dan je užitniskem pazniku na veliko škodo in zadnji čas je, da razdeli deželni odbor podporo, ki itak ni v nobenem razmerju z današnjo draginjo. Še tembolj pa zaslužijo pazniki podporo, ker morajo opravljati mnogo naporejšo službo kot v mirnem času, saj jih je skoraj polovica manj kakor prej. Sveto pismo pravi, da je vsako delo vredno plačila; naši deželni kristjani naj se že vendar enkrat ravnajo po tem izreku tudi pri tistih, ki res delajo, ker za svoje protežirance in koritarje ne potrebujejo, da se jih opomni nanj.

— **Izprememba posesti.** Z Dolenjskega nam poročajo, da je kupil gospod Karl Pollak ml. Rechbachovo graščino na Dolenjskem za prav visoko vsoto.

— **Fuzija med Ilirsko banko in Ljudsko posejilnico** v Ljubljani je, kakor čujemo, že gotova stvar.

— **Vinske cene.** Pišejo nam: Trgatev je pred durmi, a naša slavna vlada se še ni zganila, da nastavi za vino maksimalne cene. Letos bo vina, po sodbi producentov, petkrat toliko kakor lani, a cena bo najmanj dvakrat tako visoka kot lani, ako vlada tega ne prepreči. Producenti sami so rekli lani, da ni vino več vredno kot K 1-60, a ker so imeli proste roke, so ga prodajali nazadnje že po 4 K in več. To je pač nezasi-

šano pretiranje cen. Če se letos proti temu pravočasno ničesar ne ukrene, bo že ob trgatvi cena 4 K za liter, na to vsaj se nekateri oderuhi že pripravljajo. Po čem bo potem vino v gostilni? Ali bo mogoče, da si ga bo delavec, ki težko dela, in že zaradi nedostatne hrane potrebuje kozarec vina za okrepilo, mogel privoščiti? To je pod takimi pogoji izključeno. Zasluzek je majhen, cene pa gredo dan za dnevom kvišku, kako naj ostane ubogemu trpinu denar za potrebno okrepilo? Apeliramo torej na deželno vlado, da nemudoma poseže tu vmes in izda za vino maksimalne cene, dokler je še čas. Po zatrdilu večšakov je cena K 2 za liter na licu mesta popolnoma zadostna, saj je to pet do osemkrat toliko, kot v mirnih časih. Z maksimalnimi cenami torej na dan!

— **Slike osvobojenih galiških in bukovinskih krajev** priobčujejo „Tedenske slike“ v svoji 32. in 33. številki: Tarnopol, Brzežani ob Zlati Lipi, Bučač na Stripi, Černovice itd. Priobčujejo tudi z drugih bojišč mnogo zanimivih slik. Priporočamo „Tedenske slike“!

Nemiri na Španskem.

Na Španskem so izbruhnili zadnje dni v raznih provincah nemiri. Gre za uprizaritev generalne stavke na Španskem. Uradno poročilo iz Madrida pravi, da je prišlo v Madridu, v Barceloni in drugih španskih mestih do krvavih spopadov med štrajkujočimi delavci in vojaki, pri čemer je bilo več oseb ubitih ali ranjenih. V sredo zvečer so zaprli socialistični revolucionarni komité, ki je vodil stavko. Med aretiranci je podpredsednik splošnega delavskega odbora in podpredsednik socialističnega narodnega komiteja. Vojni minister je dobil s kraljevim dekretom pooblastilo, da vpokliče rezerve. Kakor poročajo listi, je označil ministrski predsednik revolucionarno gibanje kot borbo med anarhijo in javnim redom. „Nacion“ piše, da so se sovražniki Španske zmotili v svojih računih.

Pariški listi opisujejo položaj kot zelo resen. Ministrski svet zboruje trajno. Pri hišnih preiskavah da so se našli sezname oseb, ki bi prevzele vlado, da se upor poredi. Doslej so zaprli okoli 300 agitatorjev, med katerimi je poslanec Domino, eden najbolj znanih španskih parlamentarcev.

Korespondenčni urad poroča iz Madrida: Oficiozna nota notranjega ministrstva izjavlja, da je vlada zvedela o nameravani generalni stavki, katere notranja zveza s stavkov železničarjev da je povsem jasna. Vlada bo storila potrebne korake, da se gibanje uduši, ter pričakuje, da dobi podporo pri vseh elementih, ki hočejo vzdržati mir in red!

Najnovejšo poročilo iz Madrida javlja: Položaj je razmeroma miren. Generalna stavka se je v Madridu le deloma uprizarila. Tudi iz provinc ni posebuo vznemirljivih poročil. Močne patrulje vzdržujejo red. Pri Bilbao so štrajkujoči delavci spravili železniški vlak s tira. Pet oseb je mrtvih, osemnajst ranjenih.

Aprovizacija.

Prodaja sladkorja za vkuhanje sadja. V trgovini g. Šarabona, Zaloška cesta, dobe sladkor na rujave izkaznice stranke s sledečimi številkami, in sicer:

Št. 15 v četrtek, dne 23. t. m.,	dopoldne
„ 16 „ „ 23. „	popoldne
„ 17 v petek, „ 24. „	dopoldne
„ 18 „ „ 24. „	popoldne
„ 19 v soboto, „ 25. „	dopoldne
„ 22 „ „ 25. „	popoldne
„ 23 v poned., „ 27. „	dopoldne

Kje in kedaj bodo dobivale sladkor ostale številke rujavih izkaznic, se bode pravočasno objavilo.

Kumare. Kumare so došle. Prodajala jih bode mestna aprovizacija jutri, v torek dne 21. avgusta dopoldne, na trgu po maksimalnih cenah.

— **Preskrba z ozimnim semenskim žitom.** Vsak kmetovalec mora v prvi vrsti gledati, da dobi seme iz svojega lastnega pridelka. Plevel (grašica i. dr.) naj se na trijerju izčisti, snetjavo žito naj se namaka (kvasi). Ker je letos snetjavost prav zelo razširjena, razpošlje Žitni zavod poduk o namakanju žita, kakor ga je za naše razmere priredil strokovnjak c. kr. Kmetijske družbe. V svrhu izboljšanja semena je dovoljena tudi zamenjava med sosedi in je o tem žitnega komisijonarja samo obvestiti. Kdor pa si drugače ne more preskrbeti semena, ga prejme od Žitnega zavoda, ki bo oddajal deloma domače, deloma tuje semensko žito po svoji žitnih komisijonarjih. Semensko žito prejmejo le tisti, ki so v resnici potrebni, to je oni, ki sami dotičnega žita niso sejali, ali ki jim je uima uničila pridelek, ali pa oni, kojih lastni pridelek je radi prevelikih tujih primesi (ljulike, snetljivosti zrnov) za seme nesposoben in se tudi ne da očistiti. Kdor želi prejeti semensko žito, naj se zgleda pri svojem županstvu, kjer mora napovedati poleg množine zaželenega semenskega žita tudi površino ploskve, ki jo bo obsejal in vzrok, zakaj hoče seme kupiti. Županstvo, ki je odgovorno za pravilno napoved kmetovalcev, vpiše priglasence v priglasilne pole, ki jih prejme od c. kr. okrajnega glavarstva. Priglasiti se je najpozneje do 2. septembra t. l., na kar županstvo priglasilne pole odpošlje c. kr. okrajnemu glavarstvu v pregled. Dne 2. septembra je priglasilne pole na vsak način odposlati, da bo mogoče žito pravočasno preskrbeti. Opozarja se, da se na poznejše priglasitve ne bo oziralo.

Nakazilo moke trgovcem. Trgovcem se bode nakazovala moka v sredo, dne 22. avgusta, ob 9. uri dopoldne.

Kumare na rdeče izkaznice. Mestna aprovizacija bo razdeljevala v sredo, dne 22. avgusta, dopoldne in popoldne, v Kranjčevi hiši, št. 15 na Poljanski cesti, kumare strankam, ki imajo rdeče izkaznice. Od 8 do 9 dopoldne jih dobe vse stranke, ki imajo rdeče izkaznice s črko A, od 9 do 10 stranke, ki imajo rdeče izkaznice brez črke A, št. 1 do 300, od 10 do 11 št. 301 do 500, od 11 do 12 št. 501 do 700, popoldne od 2 do 3 št. 701 do 900, od 3 do 5 št. 901 do 1100, od 4 do 5 št. 1101 do konca. Vsaka oseba dobi 1 kumaro za 10 vinarjev.

Oddaja krompirja. Mestna aprovizacija bo delila krompir v svojem skladišču pri Mühleisnu na Dunajski cesti. V sredo, dne 22. avgusta dopoldne od 8 do 9 ure ga prejmejo tisti, ki dobivajo kruh pri Žužku, v Novem Udmatu, od 9 do 10 odjemalci kruha v konsumu v Bohoričevi ulici, od 19 do 11 odjemalci kruha na Zaloški cesti. Popoldne ga dobe od 2 do 3 oni, ki prejemalejo kruh pri Stariču v Sv. Florijana ulici, od 3 do 4 odjemalci kruha pri Vertačniku na Karlovski cesti št. 30, od 4 do 5 odjemalci kruha pri Drobtini na Glineah, od 5 do 6 tisti, ki ga dobivajo pri Žvagnu v Rožni dolini.

Zadnje vesti.

Dunaj 20. avgusta. Cesar je odpotoval 19. t. m. ob 10. zvečer v Budimpešto, kamor je dospel danes zjutraj. Oficielnega sprejema ni bilo.

Kodanj, 19. avgusta. Ruska carska rodbina je odpotovala na družinsko posest Romanov, ki je 20 km od Kostrome. 18. avgusta je prišel Kerenski osebno v Carskoje

selo, da nadzoruje prevoz. S carsko družino je odpotovalo 50 dvornih uradnikov in 200 vojakov.

Stockholm, 19. avgusta. Ruski minister za zunanje zadeve Tereščenko je interveniral za dovolitev potnih listov za angleške delegate. — Japonska vlada ne izda japonskim delegatom potnih listov.

London, 19. avgusta. Vojni urad priobčuje dalje poročilo o položaju, ki je nastal vsled grožnje strojevodij in kurjačev, da zastavkajo, če se ne upelje takoj osemurni delavnik. Urad izjavlja, da ne more dovoliti osemurnega delovnika in izraža upanje, da velika večina železničarjev ne stori ničesar, kar bi oviralo uspešno nadaljevanje vojne.

Skoplje, 19. avgusta. Od poldneva do noči je zgorel ves stari del Soluna.

Berlin, 19. avgusta. Wolffov urad poroča: Nov uspeh podmorskih čolnov v Atlantskem oceanu in Severnem morju: 23.000 ton, med njimi velik parnik z najmanj 10.000 tonami. — Naše zračno brodogeje je zmetalo 15.000 kg razstrelilnih snovi na taborišča, letalske pristane in baterijska gnezda za flandrsko fronto. Naši letalci so sestrelili 20 letal in 4 balone.

Vojna.

AVSTRIJSKO VOJNO POROČILO.

Dunaj 19. avgusta. (Kor. urad.) Uradno se razglša:

Italijani so ob soški fronti znova pričeli operacije za osvojitve že dolga stoletja Avstriji pripadajočega Primorja. Po eden in poldnevni artiljerijski pripravi, kateri je včeraj popoldne sledilo nekoliko izvidnih sunkov, je nastopila danes zjutraj med Mrzlim vrhom in morjem italijanska pehota h krvavi bitki, ki divja skoraj v vseh odsekih 60 kilometrov široke fronte: pri Tolminu, severno od Kanala, med Desklo in hribom sv. Gabrijela, južno od Gorice in na kraški planoti. Dosedanja poročila so vseskozi ugodna.

Dunaj 19. avgusta zvečer. Bitka ob soški fronti traja v nezmanjšani srditosti ter poteka za nas ugodno.

Dunaj 20. avgusta. (Kor. urad.) Uradno razglšajo:

VZHODNO BOJIŠČE.

Pri Marasestiju so napravile nemške čete po hudih bojih čez 2200 ujetnikov. — Pri Grozesciju ob Ojtožu in zapadno od Ocne so avstro-ogrške in nemške čete iznova premagale Ruse in Rumune. — Dalje proti severu nobenih posebnih dogodkov.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Naša hrabra Soška armada je bila včeraj v srđitem boju proti sovražniku, ki je po številu mnogo močnejši, uspeh dneva pa je bil na naši strani! Dočim se je sovražnik med Tolminom in Krnom zadovoljil s posameznimi delnimi sunki, divjali so od Avč pa tje do morskoga obrežja napadalmi valovi italijanskih mas proti našim pozicijam. Nad Kanalom dospeli so Italijani, krepko podpirani od artiljerijskega ognja, na višino Vrh. Tam so navalili na sovražnika Hebski junaki ter so jih vrgli čez pobočje nazaj. Pri Desklah in Vodica, na Sveti gori in na hribu sv. Gabrijela, na gričevju vzhodno in južno od Gorice — povsod so se vršili trdovratni boji, ne da bi se bilo sovražniku posrečilo, pridobiti si le pedi ozemlja. Junaki Dunajskih črnovojnikov in črnovojniškega polka št. 51 so imeli tukaj ponovno priložnosti, pokazati zopet znano in priznano svojo hrabrost.

Med reko Vipavo in Fajtovim hribom so se razbile sovražne napadalne kolone

ob železnem odporu izkušenih planinskih polkov. Kranjski gorski strelci so branili tukaj domača tla. Tudi na kraški planoti je divjal boj z največjo srditostjo. Četudi še južnozpadno od Kostanjevice borba še ni končana, je vendar sovražnik povsod drugod popolnoma vržen nazaj čez najsprednejšo črto. 19. avgust nam je pridobil čez 300 ujetnikov. Krvave izgube sovražnika so zelo velike. Italijanski monitorji so obstreljevali odprto mesto Trst. Več prebivalcev je bilo ubitih. — Na visoki planoti Sedmih občin, kjer so Italijani meseca junija podvzeli težke, a brezuspešne napade, je opustil sovražnik predvčerajšnjim severno od Asiaga v širokosti petih kilometrov na italijanski zemlji svoje pozicije. Včeraj se je tudi v dolini Sugana nekoliko umaknil.

BALKANSKO BOJIŠČE.

Nič novega.

Šef generalnega štaba.

NEMŠKO VOJNO POROČILO.

Berlin, 19. avgusta. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča:

Sovražna zračna flotilja, obstoječa iz sedmih letal, je krožila včeraj opoldne nad mestom Freiburg im Breisgau ter vrgla z velike višine na odprto mesto več bomb. Štiri osebe so bile vsled razbitih šip lahko ranjene; troje poslopij je poškodovanih. V vojaškem oziru nobene škode. Eno sovražno letalo je bilo sestreljeno ter se je razbilo na tleh.

Berlin 20. avgusta. Wolffov urad poroča:

ZAPADNO BOJIŠČE.

Armadska skupina prestol. Ruprehta Bavarskega.

Na flanderskem bojišču je po izjalovljenju angleških jutranjih sunkov južno od Langemarka ognjeni boj bil mnogo slabotnejši kakor prejšnje dni.

V Artois je bilo artiljerijsko delovanje le severozapadno od Lensa precej močno. Angleške izvidne oddelke smo na več krajih zavrnil.

Armadska skupina nemškega cesarjeviča:

Bitka pri Verdenu se je danes zjutraj na obeh bregovih Mose od gozda pri Avocourt do gozda Caurieres (28 kilometrov) pričele z močnimi napadi Francozov. Artiljerijski boj je trajal včeraj cel dan in celo noč s skrajno srditostjo. Danes zjutraj je bil pred napadom Francozov strahovit bobnajoči ogenj. Francozi so zasevli brez boja visino Talou vzhodno Mose, katero smo še meseca marca letos kot brambno črto opustili ter vzdrževali tam le male postojanke. Te smo včeraj po načrtu vzeli nazaj. Na vseh ostalih točkah široke bojne fronte se boji še vrše.

16 sovražnih letal smo včeraj sestrelili, Poročnik Gontermann je sestrelil tri balone

in eno letalo. Častniški namestnik Müller je ostal 23. in 24. tič zmagovalec v zračnem boju. —

VZHODNO BOJIŠČE.

Armadska fronta generalfeldmarš. princa Leopolda Bavarskega.

Ničesar novega.

Armadska fronta generalobrista nadv. Jožeja.

Nemške in avstro-ogrske čete so zavrnille s silnim napadom močno se upirajoče Rumune ob obeh straneh Ojtoz doline proti dolini Trotus. Neki virtemberški gorski bataljon se je posebno odlikoval. Čete so napravile nad 1500 vjetnikov in vplenile 30 strojnic.

Armadska fronta generalfeldmaršala von Mackensena.

Na zapadnem bregu Sereta so se vneli na kolodvoru Marasesti ljuči boji, pri katerih smo napravili nad 2200 vjetnikov. Južno od izliva Rimnice so se izjalovili močni ruski napadi pred nasimi pozicijami.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Položaj je nespremenjen.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

Wekerle — ogrski ministrski predsednik.

Budimpešta, 20. avgusta. (Ogr. urad.) Cesar je imenoval tajnega svetnika in bivšega minist. preds. Aleksandra Wekerla za ogrskega ministrskega predsednika. Ob 4. popoldne je prisegel Wekerle.

Odvetniška pisarna

Dr. Josip Ferfolja v Trstu

se je preselila iz ul. Molino piccolo 7 v ul. Vienna 17 I.

Splošno kreditno društvo

r. z. z. o. z. v Ljubljani.

Hranilne vloge na knjižice in v tekočem računu se obrestujejo po 4 1/2 % od dne vloge do dne dviga. Na razpolago so domači hranilniki. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila se dajejo na hipoteke, zastavna pisma, osebni kredit, vrednostne listine (efekti), predujmi na lombard pod zelo ugodnimi pogoji.

Menice se eskomptujejo po razmerju bančne obrestne mere.

Telefon št. 120.

Cek-konto poštne hranilnice št. 45.156.

Oklic.

Dne 26. avgusta t. l. dopoldne ob 9. se vrši v gostilni Urbana Rauhekar na Savi št. 151. prostovoljna **javna dražba** v konkurzni sklad zapuščine Antona Pongratza iz Jesenic spadajočih premičnin (pianino, mize, stoli, podobe, knjige, puške, samokresi itd.)

Zapisnik premičnin, ki se prodajo, je dnevno na vpogled v pisarni podpisane konkurnega upravnika Sodna ul. 13, kakor tudi v pisarni bratovske skladnice kranjske industrijske družbe na Jesenicah - Savi.

Ljubljana, 17. avgusta 1917.

Odvetnik dr. Jos. A. Tomšič.

Občno konsumno društvo

v Zagorju ob S.
reg. zadr. z om. por.

Zadruga je najboljše aprovizacijsko mesto, ki preskrbljuje z vsemi potrebščinami svoje članke po na najugodnejših cenah.

Član konsumnega društvalahko postane vsakdo.

Vstopnina in delež sta razmeroma majhna.

Delež se lahko odplačuje v rokih.

Mazilo za lase

varstvena znamka „Netopir“ napravi g. Ana Križaj v Spodnji Siški številka 222 pri Ljubljani. Dobi se v Koldvorski ulici 200 ali pa v trafiki pri farni cerkvi. V treh tednih zrastejo najlepši lasje. Steklenica po 4 in 5 K. Pošilja se tudi po pošti. Izborno sredstvo za rast las. — **Za gotovost se jamči. — Zadostuje steklenica.** Spričevala na razpolago.

Vsa pohištvena in stavbena mizararska dela

prevzame

Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev

reg. zadruga z om. poročtvom

Vič-Glince pri Ljubljani

po izredno solidnih cenah in jamči za dobro izvršbo.

Ima že doslej najboljše reference.